

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»
014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Українська мова і література,
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 «Філологія»
035.01 українська мова та література
освітня програма Українська мова і література

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Миколаївський національний університет імені
В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Зинякова Анжеліка Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат
філологічних наук, доцент;

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від “29” серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри (Філатова О.С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету
Протокол від “5” вересня 2018 року №
Голова навчально-методичної комісії університету (Василькова Н.І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузы знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітня програма Українська мова і література, галузы знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література освітня програма Українська мова і література.

Предметом вивчення нормативної навчальної дисципліни є сучасна українська літературна мова в усіх її стилях (науковому, офіційно-діловому, публіцистичному, художньому) та формах вияву (усній і писемній) тощо), її фонетична, фонологічна та морфонологічна системи, словниковий склад і граматична будова. Предметом цього курсу є також українське письмо – графіка, алфавіт, орфографія і пунктуація.

Міждисциплінарні зв'язки: вступ до мовознавства, старослов'янська мова, історична граматики української мови, українська діалектологія, стилістика української мови, практикум з української мови, шкільний курс української мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» полягає у свідомому практичному оволодінні українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи і підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Мовне виховання становить своїм першорядним завданням усвідомлення значення рідної мови не лише як засобу спілкування, а й як найважливішого джерела формування інтелекту й духовно-емоційної сфери особистості через її органічний зв'язок із національними традиціями.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова» є:

- засвоїти знання, що складають зміст сучасної української літературної мови як науки, усвідомити й запам'ятати систему лінгвістичних понять, оволодіти мовознавчою термінологією;
- дати студентам чіткі поняття про нормативність української літературної мови, сприяти ґрунтовному оволодінню орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами сучасної української літературної мови;
- підвищити рівень культури усного й писемного мовлення студентів;
- виробити у студентів уважне й критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики;
- збагатити лексичний запас студентів новими термінами з фахової підготовки;
- навчити студентів самостійно працювати з довідниками та словниками різних типів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- володіння сучасною українською мовою в її літературній формі, розуміння її діалектного різноманіття;
- знання зв'язків української мови та її типологічного співвідношення з іншими мовами, її історії, сучасного стану і тенденцій розвитку;
- знання основ теорії писемної та усної комунікації, володіння її методами і прийомами;
- уміння аналізувати українську мову у діахронічному та синхронічному аспектах, використовуючи систему основних понять і мовознавчих термінів;

- володіння основними методами лінгвістичного аналізу;
- володіння методами і прийомами створення різних видів і типів текстів;
- володіння методами і прийомами аналізу, інтерпретації та трансформації різних видів і типів текстів;
- вміння використовувати наукову, довідкову, методичну літературу з сучасної української мови;
- володіння навичками бібліографічного розшуку; знання основних бібліографічних пошукових систем, володіння прийомами бібліографічного опису різних джерел;
- володіння сучасними методами і прийомами опрацювання інформації в галузі професійної діяльності.

II. Фахові:

- з'ясовувати предмет синтаксису української мови; синтаксичну специфіку словосполучення, різновиди підрядних синтаксичних зв'язків та сполучувальні (валентні) особливості повнозначних слів, залежні від їхньої семантики, роль відмінкових форм іменників та прикметників у формуванні словосполучень, базуючись на морфологічних особливостях і словозміні повнозначних частин мови та специфіці їх сполучуваності з іншими словами;
- з'ясовувати й обґрунтовувати ознаки речення як базової одиниці синтаксичного рівня мови; аналізувати синтаксичну природу простого двоскладного речення з метою з'ясування таких понять, як предикативний центр, засоби вираження його складників і формування в учнів знань про просте речення як своєрідну початкову (базову) синтаксичну конструкцію, репрезентовану в українській мові обмеженою кількістю зразків (схем, моделей);
- визначити предикативну основу, засоби вираження підмета і присудка, другорядні члени речення, розрізняти первинні і вторинні функції відмінкових форм іменних частин мови; теоретично обґрунтовувати поняття двоскладного речення, виявляти наукову обізнаність з проблемою односкладного речення, практично визначити тип односкладного речення;
- використовувати різні типи односкладних конструкцій в усному і писемному мовленні і мати навички синонімічних заміन двоскладних односкладними і навпаки, залежно від стильових ознак мовлення, практично розрізняти і теоретично обґрунтувати різницю між повними і неповними реченнями, односкладними і двоскладними;
- теоретично обґрунтовувати поняття “однорідність/неоднорідність”, “відокремлення”, “вставність”, “вставленість”, “звертання” та аналізувати речення ускладненого типу, виявляти навички практичного використання прямого і зворотного (інверсії) порядку слів у реченні залежно від стильової та жанрової належності;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.

Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).

Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.

Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Сміслові відношення між словами у словосполученні.

Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису

Тема 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення:

семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.

Кредит 3. Просте двоскладне речення.

Тема 1. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.

Тема 2. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка. Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.

Тема 3. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.

Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.

Тема 5. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.

Кредит 4. Односкладне речення.

Тема 1. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень: означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.

Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами

Тема 1. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.

Тема 2. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.

Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.

Тема 1. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених

і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.

Тема 2. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладах. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.

Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання у структурі поширеного речення. Порядок слів у простому реченні.

Тема 1. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.

Тема 2. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.

Тема 3. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непряий порядок слів.

Рекомендована література

Базова

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис / І.Р. Вихованець – К. : «Либідь», 1993.
2. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис / О.Т. Волох. – К. : Вища школа, 1989.
3. Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Лабораторний практикум / Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1981.
4. Історія української мови: Синтаксис. – К. : Наукова думка, 1983.
5. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. – К. : Вища школа, 1985.
6. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови / Каранська М.І. – К. : Вища школа, 1995.
7. Кобилянська М.Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Збірник вправ / М.Ф. Кобилянська, Н.В. Гуйванюк. – К. : Вища школа, 1981.
8. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови: В 2 ч. / Б.М. Кулик. – К. : Рад. школа, 1965. – Ч.2.
9. Курс сучасної української літературної мови / За ред. Л.А. Булаховського. – В 5-ти т. – К. : Наукова думка, 1951. – Т.2: Українська мова.
10. Плиско К.М. Синтаксис української мови / К.М. Плиско. – Харків : Основа, 1992.
11. Пономарів О.Д. та ін. Сучасна українська літературна мова / О.Д. Пономарів – К. : Наукова думка, 2001.
12. Русская грамматика: В 2-х т. – Т.2: Синтаксис / Под ред. В.В. Виноградова. – М., 1980.
13. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І.І. Слинко, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994.
14. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За заг. ред. І.К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1972.
15. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К. : Вища школа, 1994; 2006.
16. Тимченко М.Ф. Сучасна українська мова. Синтаксис простого і складного речення (зразки повного синтаксичного розбору) / М.Ф. Тимченко // Методичні для студентів III-

IV курсів спец. «Українська мова і література» з усіма спеціалізаціями денної та заочної форм навчання. – Миколаїв, 2011. – 48 с.

17. Український правопис. – К. : Наукова думка, 1993.

18. Шкурятяна Н.Г., Шевчук В.С. Сучасна українська літературна мова Н.Г. Шкурятяна, В.С. Шевчук. – К. : Вища школа, 2000.

19. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови / К.Ф. Шульжук. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004.

Допоміжна Монографії

1. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І.Р. Вихованець. – К. : Вища школа, 1992. – 253 с.

2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, В.М. Русанівський. – К. : Вища школа, 1983. – 283 с.

3. Горяний В.Д. Синтаксис односкладних речень / В.Д. Горяний. – К. : Вища школа, 1984. – 127 с.

4. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення / Дудик П.С. – К. : Вища школа, 1973. – 212 с.

5. Іваницька Н.Л. Вивчення членів речення у 4-8 класах / Н.Л. Іваницька. – К. : Вища школа, 1983. – 143 с.

6. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові / Н.Л. Іваницька. – К. : Вища школа, 1986. – 166 с.

7. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. – К. : Вища школа, 1985. – 152 с.

8. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення / О.С. Мельничук. – К. : Наукова думка, 1966. – 226 с.

9. Плющ М.Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані) / М.Я. Плющ – К. : Вища школа, 1976. – 157 с.

10. Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові / Г. Удовиченко. – К. : Вища школа, 1968. – 226 с.

Журнальні публікації

1. Бродовська В., Блакитна Т. Вивчення синтаксису укрупненими частинами / В. Бродовська, Т. Блакитна // Дивослово. – 1994. – № 12. – С.32-34.

2. Голоюх В.І. Еліптичні речення з невербіалізованим головним членом / В.І. Голоюх // Мовознавство. 1987. – №1.

3. Горпинич В.О. Нерозкладні синтаксичні словосполучення в українській мові / В.О. Горпинич // УМЛШ, 1988. – № 7.

4. Єрмакова С.Д. Розмежування простих і складних речень / С.Д. Єрмакова // УМЛШ, – 1979. – № 5.

5. Іваненко З.І. Односкладні речення як синонімічні паралелі двоскладних / З.І. Іваненко // Мовознавство, 1985 – № 8.

6. Іваницька Н.Л. Непоширене речення в українській мові / Н.Л. Іваницька // УМЛШ, 1984. – №2.

7. Іваницька Н.Л. Синтаксична структура двоскладного речення (Питання формально-граматичного і семантико-граматичного членування) / Н.Л. Іваницька // УМЛШ, 1986. – № 1.

8. Іваницька Н.Л. Формально-граматичне і семантико-граматичне моделювання структури простого речення / Н.Л. Іваницька // Мовознавство, 1987 – №1.

9. Кадомцева Л.О. Граматичні форми ускладнення структури простого речення / Л.О. Кадомцева // УМЛШ, 1988. – № 2.

10. Козачук Г.О. Підмети, виражені словосполученнями / Г.О. Козачук // УМЛШ, 1982. – № 3.

11. Кучеренко І.К. Логіко-граматична природа речень з узагальнюючими словами при однорідних членах / І.К. Кучеренко // Мовознавство, 1977. – № 6.
12. Кучеренко І.К. Логіко-синтаксична природа речень з однорідними членами / І.К. Кучеренко // Мовознавство, 1976. – № 4.
13. Мецлер А.А. Роль вставних конструкцій в організації комунікативно-інформаційного членування тексту / А.А. Мецлер // Мовознавство, 1986. – № 6.
14. Потеха Л.І. Складні випадки розмежування додатка і обставин / Л.І. Потеха // УМЛШ, 1983. – № 8.
15. Романовська Ю.Ю. Семантичні особливості вставних предикативних одиниць / Ю.Ю. Романовська // УМЛШ, 1985. – № 2.
16. Слинько І.І. Парадигматика простого речення / І.І. Слинько // Мовознавство, 1980. – № 3.
17. Слинько І.І. Речення із звертаннями, вставними словами, відокремленими другорядними членами / І.І. Слинько // УМЛШ, 1980. – № 2.
18. Слинько І.І. Чи є односкладні речення / І.І. Слинько // УМЛШ, 1980. – № 3.
19. Явір В.В. Складні випадки визначення членів речення, виражених словосполученням / В.В. Явір // УМЛШ, 1986. – № 5.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання: комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів з дисципліни «Сучасна українська літературна мова» здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (МКР).

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складати конспект рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (МКР) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу з дисципліни.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література,

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітня програма Українська мова і література; галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література освітня програма Українська мова і література

Розробник: Зинякова Анжеліка Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук _____ (Зинякова А.А.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О.С.)
«29» серпня 2018 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка 03 Гуманітарні науки	<u>Нормативна</u> / Варіативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта», 035 «Філологія»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат	014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035.01 українська мова та література	<i>Рік підготовки:</i>	
		III	III
Загальна кількість годин – 210		<i>Семестр</i>	
		V	VI
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,2 год.; 2,8 год. самостійної роботи студента – 7 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<i>Лекції</i>	
		12	14
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		22	30
		<i>Лабораторні</i>	
		6	6
		<i>Самостійна робота</i>	
80	40		
		Вид контролю: залік у V семестрі; іспит у VI семестрі	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання 90 год. – аудиторні заняття, 120 год. – самостійна робота (33% / 66%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу полягає в свідомому практичному оволодінні українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Завдання курсу:

- закріпити, систематизувати й узагальнити знання, уміння й навички, здобуті студентами в шкільному курсі української мови;
- поглибити знання про будову української мови, її історію і розвиток у процесі становлення, формування й еволюції української нації;
- прищепити студентам любов і повагу до рідного слова, пояснити роль і значення мови в житті кожної людини й суспільства зокрема;
- сформувані на основі мовного матеріалу уміння й навички творчого підходу до вирішення проблем гуманітарних наук, а також сприяти розвитку таких умінь і навичок як аналіз й синтез на ґрунті мовних явищ;
- формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови, уникаючи мовних помилок;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів, що властиві українській мові високої культури;
- прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять з української мови;
- формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: зважаючи на те, що метою курсу є свідоме практичне оволодіння українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем, то й пов'язаний він з відповідними дисциплінами, а саме: «Практикум з української мови», «Теоретичні проблеми мовознавства», «Старослов'янська мова», «Українська діалектологія», «Історія української мови» тощо.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з **7-ти кредитів**.

Результати навчання: знання з дисципліни дадуть чіткі поняття щодо нормативності української літературної мови, підвищать рівень культури усного й писемного мовлення, сформуують уважне та критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- володіння сучасною українською мовою в її літературній формі, розуміння її діалектного різноманіття;
- знання зв'язків української мови та її типологічного співвідношення з іншими мовами, її історії, сучасного стану і тенденцій розвитку;
- знання основ теорії писемної та усної комунікації, володіння її методами і прийомами;
- уміння аналізувати українську мову у діахронічному та синхронічному аспектах, використовуючи систему основних понять і мовознавчих термінів;
- володіння основними методами лінгвістичного аналізу;
- володіння методами і прийомами створення різних видів і типів текстів;
- володіння методами і прийомами аналізу, інтерпретації та трансформації різних видів і типів текстів;
- вміння використовувати наукову, довідкову, методичну літературу з сучасної української мови;

- володіння навичками бібліографічного розшуку; знання основних бібліографічних пошукових систем, володіння прийомами бібліографічного опису різних джерел;
- володіння сучасними методами і прийомами опрацювання інформації в галузі професійної діяльності.

II. Фахові:

- з'ясовувати предмет синтаксису сучасної української мови, синтаксичну специфіку словосполучення;
- з'ясовувати й обґрунтовувати ознаки речення як базової одиниці синтаксичного рівня мови;
- теоретично інтерпретувати поняття простого (двоядерного, одноядерного) та простого ускладненого (двоядерного, одноядерного) речень й практично визначати його ознаки;
- практично визначати й аналізувати подані вище конструкції (на конкретному мовному матеріалі), пояснювати вживання розділових знаків у них.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомуникативна синтаксична одиниця.

Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).

Тема 2. Словосполучення як некомуникативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Сміслові відношення між словами у словосполученні.

Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису

Тема 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.

Кредит 3. Просте двоскладне речення.

Тема 1. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.

Тема 2. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка. Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.

Тема 3. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.

Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина

іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.

Тема 5. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.

Кредит 4. Односкладне речення.

Тема 6. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень: означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.

Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами

Тема 1. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.

Тема 2. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.

Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.

Тема 1. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.

Тема 2. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладах. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.

Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання у структурі поширеного речення. Порядок слів у простому реченні.

Тема 1. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.

Тема 2. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.

Тема 3. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
<p>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.</p> <p>Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).</p>	30	2	2			18
<p>Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Сміслові відношення між словами у словосполученні. МКР № 1.</p>		2	4	2		
<p>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису</p> <p>Тема 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.</p>	30		4			26
<p>Кредит 3. Просте двоскладне речення.</p> <p>Тема 1. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.</p> <p>Тема 2. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.</p> <p>Тема 3. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.</p>	30	6	8	2		14

<p>Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.</p>						
<p>Тема 5. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як</p>						
<p>синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.</p>						
<p>Кредит 4. Односкладне речення. Тема 1. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень: означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень. МКР № 2.</p>	30	2	4	2		22
<p>Усього годин за V семестр:</p>	120	12	22	6		80
<p align="center">Назви кредитів і тем</p>	Кількість годин					
	усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д.	ср
1	2	3	4	5	6	7
<p>Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами</p>	30	4	10	2		14

<p>Тема 1. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.</p> <p>Тема 2. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення. МКР № 1.</p>						
<p>Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.</p> <p>Тема 1. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членів. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.</p> <p>Тема 2. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.</p>	30	4	10	2		14
<p>Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання.</p> <p>Тема 1. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.</p> <p>Тема 2. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.</p> <p>Тема 3. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямої порядок слів. МКР №2.</p>	30	6	10	2		12
Усього годин за VI семестр:	90	14	30	6		40
Усього годин за рік:	240	26	52	12		120

5. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.</p> <p>Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення</p>	6

	<p>(предикативні, підрядні, сурядні).</p> <p>Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Смислові відношення між словами у словосполученні. МКР № 1.</p>	
2	<p>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису</p> <p>Тема 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.</p>	4
3.	<p>Кредит 3. Просте двоскладне та односкладне речення.</p> <p>Тема 1. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.</p> <p>Тема 2. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.</p> <p>Тема 3. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.</p> <p>Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складений присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складений іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.</p> <p>Тема 5. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.</p> <p>Тема 6. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні</p>	12

	речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень: означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень. МКР № 2.	
4.	Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами Тема 1. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Тема 2. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення. МКР № 1.	10
5.	Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами. Тема 1. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членів. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях. Тема 2. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.	10
6.	Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання. Тема 1. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами. Тема 2. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій. Тема 3. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів. МКР № 2.	10
	Усього:	52 год.

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Сміслові відношення між словами у словосполученні.	2
2.	Кредит 3. Просте двоскладне та односкладне речення. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження	4

	<p>предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.</p> <p>Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.</p> <p>Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.</p> <p>Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.</p> <p>Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.</p> <p>Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.</p>	
3.	<p>Кредит 5.</p> <p>Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.</p> <p>Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.</p>	2
4.	<p>Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.</p> <p>Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів.</p>	2

	Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.	
5.	Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	2
Разом:		12 год.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні). <u>Завдання:</u> складання опорного конспект з теми; опрацювання монографічної літератури, журнальних публікацій. Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Смислові відношення між словами у словосполученні. <u>Завдання:</u> конспектування монографічної літератури, виконання вправ, тестових завдань, синтаксичного аналізу словосполучень.	18
2.	Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису Тема 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням. <u>Завдання:</u> конспектування монографічної літератури, виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень.	26
3.	Кредит 3. Просте двоскладне та односкладне речення. Тема 1. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення.	14

	<p>Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.</p> <p>Тема 2. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.</p> <p>Тема 3. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.</p> <p>Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.</p> <p>Тема 5. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.</p> <p><u>Завдання:</u> виконання повного синтаксичного аналізу односкладних речень.</p>	
4.	<p>Кредит 4. Односкладне речення.</p> <p>Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень <u>Завдання:</u> виконання повного синтаксичного аналізу односкладних речень.</p>	22
5.	<p>Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами</p> <p>Тема 1. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.</p> <p>Тема 2. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення <u>Завдання:</u> виконання вправ та повного синтаксичного</p>	14

	аналізу речень, ускладнених однорідними членами.	
6.	<p>Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.</p> <p>Тема 1. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.</p> <p>Тема 2. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.</p> <p>Завдання: виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень, ускладнених відокремленими членами.</p>	14
7.	<p>Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Звертання.</p> <p>Тема 1. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.</p> <p>Тема 2. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.</p> <p>Тема 3. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямої порядок слів.</p> <p>Завдання: виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень, ускладнених вставними, вставленими конструкціями та звертаннями.</p>	12
Усього годин:		150 год.

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання:

реферат

9. Форми роботи та критерії оцінювання:

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником та монографічними джерелами, вправи, виконання тестових завдань, спостереження над мовним матеріалом, специфічний прийом: граматичний розбір.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 9 кредитів:

Поточне тестування та самостійна робота (V семестр)	Контрольна робота (3)	Залік	Накопичувальні бали/ Сума
---	-----------------------	-------	------------------------------

K1	K2	K3	K4	K5	150		500 б.
70	70	70	70	70			
Поточне тестування та самостійна робота (VI семестр)					Контрольна робота (2)	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
K1 50	K2 50	K3 50			30	120	300

Розподіл балів із дисципліни

- Відповіді на практичних заняттях – 1-5 б.
 - Доповнення на практичному занятті – 1-3 б.
 - Виконання та захист лабораторної роботи – 1-10 б. / 1-5 б.
 - Виконання самостійної роботи – 20 б. (кожна).
 - Підготовка повідомлення чи реферату (відповідно з його захистом) – 5 / 20 / 5 б.
 - Виконання контрольної модульної роботи – 0-50 б. (V семестр); 0-15 б. (VI семестр)
 - Підготовка мультимедійних презентацій до занять – 10 б.
- При оцінюванні контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:
- оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
 - оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
 - оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
 - оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.
- Оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:
- V семестр: “5” – 40-50 балів;
“4” – 30-39 бали;
“3” – 19-29 балів;
“2” – 0-18 балів.
- VI семестр: “5” – 10-15 балів;
“4” – 7-9 бали;
“3” – 4-6 балів;
“2” – 0-3 балів.

10. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (повідомлення, реферат, мультимедійна презентація), презентації результатів виконання індивідуального науково-дослідного завдання, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, виконання вправ та тестових завдань, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, інтерактивні імітаційні методи (ситуативні завдання); специфічні прийоми: граматичний аналіз лексем.

12. Методичне забезпечення

- Тимченко М.Ф. Сучасна українська мова. Синтаксис простого і складного речення (зразки повного синтаксичного розбору) / М.Ф. Тимченко // Методичні для студентів 3-4 курсів спец. «Українська мова і література» з усіма спеціалізаціями ДФН та ЗФН. – Миколаїв, 2011. – 48 с.
- Зинякова А.А. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Просте і просте ускладнене речення: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів А.А. Зинякова. – Миколаїв, 2016. – 99 с.
- Навчально-методичний комплекс.

13. Рекомендована література Література до курсу Базова

20. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис / І.Р. Вихованець – К. : «Либідь», 1993.
21. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис / О.Т. Волох. – К. : Вища школа, 1989.
22. Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Лабораторний практикум / Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1981.
23. Історія української мови: Синтаксис. – К. : Наукова думка, 1983.
24. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. – К. : Вища школа, 1985.
25. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови / Каранська М.І. – К. : Вища школа, 1995.
26. Кобилянська М.Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Збірник вправ / М.Ф. Кобилянська, Н.В. Гуйванюк. – К. : Вища школа, 1981.
27. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови: В 2 ч. / Б.М. Кулик. – К. : Рад. школа, 1965. – Ч.2.
28. Курс сучасної української літературної мови / За ред. Л.А. Булаховського. – В 5-ти т. – К. : Наукова думка, 1951. – Т.2: Українська мова.
29. Плиско К.М. Синтаксис української мови / К.М. Плиско. – Харків : Основа, 1992.
30. Пономарів О.Д. та ін. Сучасна українська літературна мова / О.Д. Пономарів – К. : Наукова думка, 2001.
31. Русская грамматика: В 2-х т. – Т.2: Синтаксис / Под ред. В.В. Виноградова. – М., 1980.
32. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І.І. Слинко, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994.
33. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За заг. ред. І.К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1972.
34. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К. : Вища школа, 1994; 2006.
35. Тимченко М.Ф. Сучасна українська мова. Синтаксис простого і складного речення (зразки повного синтаксичного розбору) / М.Ф. Тимченко // Методичні для студентів III-IV курсів спец. «Українська мова і література» з усіма спеціалізаціями денної та заочної форм навчання. – Миколаїв, 2011. – 48 с.
36. Український правопис. – К. : Наукова думка, 1993.
37. Шкуратяна Н.Г., Шевчук В.С. Сучасна українська літературна мова Н.Г. Шкуратяна, В.С. Шевчук. – К. : Вища школа, 2000.
38. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови / К.Ф. Шульжук. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004.

Монографії

11. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І.Р. Вихованець. – К. : Вища школа, 1992. – 253 с.
12. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, В.М. Русанівський. – К. : Вища школа, 1983. – 283 с.
13. Горяний В.Д. Синтаксис односкладних речень / В.Д. Горяний. – К. : Вища школа, 1984. – 127 с.
14. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення / Дудик П.С. – К. : Вища школа, 1973. – 212 с.
15. Іваницька Н.Л. Вивчення членів речення у 4-8 класах / Н.Л. Іваницька. – К. : Вища школа, 1983. – 143 с.
16. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові / Н.Л. Іваницька. – К. : Вища школа, 1986. – 166 с.

17. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. – К. : Вища школа, 1985. – 152 с.
18. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення / О.С. Мельничук. – К. : Наукова думка, 1966. – 226 с.
19. Плющ М.Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані) / М.Я. Плющ – К. : Вища школа, 1976. – 157 с.
20. Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові / Г. Удовиченко. – К. : Вища школа, 1968. – 226 с.

Журнальні публікації

20. Бродовська В., Блакитна Т. Вивчення синтаксису укрупненими частинами / В. Бродовська, Т. Блакитна // Дивослово. – 1994. – № 12. – С.32-34.
21. Голоюх В.І. Еліптичні речення з невербіалізованим головним членом / В.І. Голоюх // Мовознавство. 1987. – №1.
22. Горпинич В.О. Нерозкладні синтаксичні словосполучення в українській мові / В.О. Горпинич // УМЛШ, 1988. – № 7.
23. Єрмакова С.Д. Розмежування простих і складних речень / С.Д. Єрмакова // УМЛШ, – 1979. – № 5.
24. Іваненко З.І. Односкладні речення як синонімічні паралелі двоскладних / З.І. Іваненко // Мовознавство, 1985 – № 8.
25. Іваницька Н.Л. Непоширене речення в українській мові / Н.Л. Іваницька // УМЛШ, 1984. – №2.
26. Іваницька Н.Л. Синтаксична структура двоскладного речення (Питання формально-граматичного і семантико-граматичного членування) / Н.Л. Іваницька // УМЛШ, 1986. – № 1.
27. Іваницька Н.Л. Формально-граматичне і семантико-граматичне моделювання структури простого речення / Н.Л. Іваницька // Мовознавство, 1987 – №1.
28. Кадомцева Л.О. Граматичні форми ускладнення структури простого речення / Л.О. Кадомцева // УМЛШ, 1988. – № 2.
29. Козачук Г.О. Підмети, виражені словосполученнями / Г.О. Козачук // УМЛШ, 1982. – № 3.
30. Кучеренко І.К. Логіко-граматична природа речень з узагальнюючими словами при однорідних членах / І.К. Кучеренко // Мовознавство, 1977. – № 6.
31. Кучеренко І.К. Логіко-синтаксична природа речень з однорідними членами / І.К. Кучеренко // Мовознавство, 1976. – № 4.
32. Мецлер А.А. Роль вставних конструкцій в організації комунікативно-інформаційного членування тексту / А.А. Мецлер // Мовознавство, 1986. – № 6.
33. Потеха Л.І. Складні випадки розмежування додатка і обставин / Л.І. Потеха // УМЛШ, 1983. – № 8.
34. Романовська Ю.Ю. Семантичні особливості вставних предикативних одиниць / Ю.Ю. Романовська // УМЛШ, 1985. – № 2.
35. Слинько І.І. Парадигматика простого речення / І.І. Слинько // Мовознавство, 1980. – № 3.
36. Слинько І.І. Речення із звертаннями, вставними словами, відокремленими другорядними членами / І.І. Слинько // УМЛШ, 1980. – № 2.
37. Слинько І.І. Чи є односкладні речення / І.І. Слинько // УМЛШ, 1980. – № 3.
38. Явір В.В. Складні випадки визначення членів речення, виражених словосполученням / В.В. Явір // УМЛШ, 1986. – № 5.

14. Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайт викладача .
2. Посилання на кількість підручників у бібліотеці:

- Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / С.П. Бевзенко С.П. Литвин, Г.В. Семеренко. – К. : Вища школа, 2005. – 270 с. – Кількість: 50.
- Вихованець І.Р. та ін. Граматика української мови / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, А.П. Грищенко. – К. : Рад. школа, 1982. – 206 с. – Кількість: 76.
- Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник для студентів філологічних факультетів вищ. навч. закладів. – К. : Либідь, 1993. – 368 с. – Кількість: 44.
- Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис / О.Т. Волох, М.Т. Чемерисов, Е.І. Чернов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 1989. – 334 с. – Кількість: 228. – 1976 р. – 44; 1986 р. – 44; 1989 р. – 141.
- Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум: Навч. посібн. для студ. філологічних факультетів ун-тів. – К. : Вища школа, 1989. – 254 с. – Кількість: 80.
- Заборона М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. – 85 с. – Кількість: 2.
- Івченко М.П. Сучасна українська літературна мова. – К. : Вид. КДУ, 1962. – Кількість: 33. – 1960 р. – 5; 1962 р. – 11; 1965 р. – 17.
- Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. – К. : Вища школа, 1989. – 63 с. – Кількість: 30.
- Каранська М.І. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навч. посібник. – К. : Либідь, 1995. – 312 с. – Кількість: 10.
- Кобилянська М.Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Збірник вправ. – К. : – 1981. – 200 с. – Кількість: 45.
- Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Ч.2. Синтаксис: Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : Рад. школа, 1965. – Кількість: 98. – 1961 р. – 43; 1965 р. – 55.
- Курс сучасної української літературної мови / За ред. проф. Л. Булаховського. – К. : Рад. шк., 1951. – Кількість: 125. – т. 1 – 72; т. 2 – 53.
- Ладоня І.О. Українська мова: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2001. – 158 с. – Кількість: 1.
- Москаленко Н.А. Сучасна українська літературна мова. Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз: Навч. посібник для студ. філол. факультетів ун-тів / Н.А. Москаленко, М.М. Фашенко, Ф.П. Смагленко. – Київ – Одеса : Вища школа, 1980. – 140 с. – Кількість: 100.
- Олійник О.Б. Українська мова та література: Навч. посібник для абітурієнтів та студентів вищ. навч. закладів / О.Б. Олійник, Г.М. Гребницький. – К. : Кондор, 2006. – 306 с. – Кількість: 1.
- Плиско К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення: Навч. посібник для студентів філологічних факультетів ун-тів та пед. ін-тів. – Харків : Вид-во «Основа», 1992. – 149 с. – Кількість: 15.
- Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: Навч. посібник для студ. вузів, що вивч. дисципліну «Сучасна українська мова мова» / М.Я. Плющ, О.І. Леута, Н.П. Гальона. – К. : Вища школа, 1995. – 284 с. – Кількість: 142.
- Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / М.Я. Плющ, О.І. Леута, Н.П. Гальона. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2003. – 287 с. – Кількість: 45.
- Плющ М.Я. Граматика української мови в таблицях [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / М.Я. Плющ, Н.Я. Грипас. – К.: Вища школа, 2004. – 167с. – Кількість: 3.
- Слинько І.І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. посібник для студентів філол. факультетів пед. ін-тів / І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994. – 670 с. – Кількість: 351.

- Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис [Текст] : Підручник для студентів вищ. навч. закладів. – К. : Знання, 2010. – 374 с. – Кількість: 21.
- Сучасна українська літературна мова [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. М.Я. Плющ. – 6-те вид., стер. – К. : Вища школа, 2006. – 430 с. – Кількість: 13.
- Сучасна українська літературна мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. М. Я. Плющ. – 5-те вид., стер. – К. : Вища школа, 2005. – 430 с. – Кількість: 14.
- Сучасна українська літературна мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти / За ред. М.Я. Плющ. – 2-ге вид, перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2000. – 430 с. – Кількість: 238.
- Сучасна українська мова: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О.Д. Пономаріва. – 3-тє вид., перероб. – К. : Либідь, 2005. – 488 с. – Кількість: 10.
- Сучасна українська мова. Синтаксис: Підручник для студ. факультету лінгвістики ун-тів / За ред. О.Д. Пономаріва. – К.: Либідь, 1994. – 256с. – Кількість: 360.
- Сучасна українська літературна мова. Синтаксис складного речення. Методичні рекомендації для самостійної підготовки студ. спец. «Укр. мова і літ.» з практичних занять / Упоряд. З.І. Іваненко. – Миколаїв: МДПІ, 1987. – 32 с. – Кількість: 160.
- Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1972. – 500 с. – Кількість: 3.
- Тоцька Н.І. Українська пунктуація. Практикум: Навч. посібник для студ. філолог. факультетів ун-тів. – К. : Вища школа, 1990. – 160 с. – Кількість: 199.
- Український правопис. Стереотипне видання. – К. : Наук. думка, 1999. – 240 с. – Кількість: 420. – 1993 р. – 210; 1997 р. – 10; 1999 р. – 200.
- Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова [Текст] : Навч. посібник / С.В. Шевчук, Т.М. Лобода. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Арій, 2008. – 384 с. – Кількість: 2.
- Шкуратяна Н.Г. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник для студентів педагогічних навч. закладів / Н.Г. Шкуратяна, С.В. Шевчук. – К. : Літера, 2000. – 284 с. – Кількість: 8.
- Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти / К.Ф. Шульжук. – К. : Академія, 2004. – 408 с. – Кількість: 60.
- Ющук І.П. Українська мова [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / І.П. Ющук. – 4-те вид. – К. : Либідь, 2008. – 640 с. – Кількість: 51.

Джерела в інтернеті:

- http://pidruchniki.ws/1584072040522/dokumentoznavstvo/suchasna_ukrayinska_literaturna_mo_va_-_shevchuk_sv Сучасна українська літературна мова – Шевчук С. В.
- <http://slovopedia.org.ua>
- <http://litopys.org.ua/links/inmovozn.htm>
- <http://sum.in.ua/>
- http://litmisto.org.ua/?page_id=6961
- http://litmisto.org.ua/?page_id=12423
- http://litmisto.org.ua/?page_id=2345
- <http://www.twirpx.com/file/148234/>
- http://shron.chtyvo.org.ua/Bodyk_Ostap/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykolohiia_Frazeolohiia_Leksykohrafiia.pdf
- <http://ukrajinskamova.org.ua/>
- <http://www.twirpx.com/file/371620/>
- <http://www.twirpx.com/file/348572/>